

CRO-Demoskop: mjesečno istraživanje političkih preferencija u Hrvatskoj**NATPOLOVIČNA POTPORA ČLANSTVU U NATO**

- Natpolovična podrška članstvu u NATO
- Najveća potpora među biračima HDZ-a i HSLŠ-a, najslabija među biračima HDSSB-a i IDS-a
- Glavni razlog za članstvo u NATO veća sigurnost zemlje (58,7%)
- Glavni razlog protiv članstva u NATO jest borba za tuđe interese (38%)
- Velika prevaga referendumskog odlučivanja o članstvu u Savezu (71,6%), u odnosu na odluku Sabora (24,7%)

Drugo postizborno istraživanje, provedeno dva i pol mjeseca nakon parlamentarnih izbora, pokazuje da je kampanja za hrvatsko članstvo u NATO u posljednjih mjesec dana bila učinkovita. Ovo je jedan od najzanimljivijih zaključaka iz istraživanja političkih preferencija redovitog mjesečnog ispitivanja javnog mnijenja CRO-Demoskop agencije Promocija plus. Redovito istraživanje društvenih i političkih preferencija provedeno je 31. siječnja i 1. veljače 2008. godine CATI metodom na reprezentativnom uzorku od 1.300 ispitanika stratificiranom po županijama, naseljima, spolu, dobi i obrazovanju iz cijele zemlje.

Prema rezultatima istraživanja 51,1% ispitanika je za hrvatsko članstvo u NATO, uz 39% protivnika i 9,9% neodlučnih. Podrška članstvu u NATO je ujedno i najviša od početka praćenja ove teme, odnosno od siječnja 2006. godine kad je ova tema uvrštena u redovito mjesečno istraživanje CRO Demoskop (kad je zabilježena podrška članstvu od 44,7%). U siječnju prošle godine ova je podrška članstvu bila 40,6%, da bi prije mjesec dana (u ovogodišnjem siječnju) ona iznosila 48,3%. U posljednjih su se mjesec dana mogle zabilježiti brojne aktivnosti državnog vrha na promociji članstva u NATO i ova je kampanja dala rezultata. Zabilježen je porast podrške članstvu od 2,8 postotnih bodova (s 48,3% na ovomjesečnih 51,1%). Istovremeno je smanjen udio protivnika (s 40,7% na sadašnjih 39,0%), ali i neodlučnih (s 11,0% na 9,9%).

Međutim, vrlo je zanimljiva distribucija podrške članstvu prema stranačkim preferencijama, odnosno unutar biračkog tijela pojedine stranke. Najveća potpora članstvu bilježi se među biračima HDZ-a (66,9%), HSLŠ-a (55,6%), SDP-a (50,9%) i HSU (50%). Relativno visoki udio podupiratelja članstva je i među biračima HNS-a (46,7%), dok je nešto manji udio zabilježen među biračima HSP-a (44%), HSS-a (42,6%). Najslabija podrška članstvu u NATO zabilježena je među biračima HDSSB-a i IDS-a (41,7%).

Što pokazuje analiza razloga zbog kojih su naši sugrađani za ili protiv članstva u NATO? Za zagovornike članstva u Savezu najvažniji je razlog veća sigurnost zemlje (58,7%), okruženje u kojem živimo (11,6%), 9,9% ispitanika smatra da „trebamo biti članovi jer su danas sve demokratske zemlje svijeta članice NATO“, da članstvo u NATO jača međunarodni položaj zemlje smatra 9,5% ispitanika, a smanjenje troškova za vojsku je glavni razlog u 8,4% slučajeva među podupirateljima. Na začelju razloga je onaj po kojemu ispitanici se odlučuju za članstvo zbog politike „njegove“ stranke koja podržava članstvo u NATO (0,5%), ili povećanje gospodarske aktivnosti zemlje (0,5%).

S druge strane najčešće ističani razlog kod protivnika članstvu u NATO je to što će se naši vojnici boriti za tuđe interese što je istaknulo 38% ispitanika. Sljedeći je razlog ekonomski, odnosno veliki troškovi članstva u NATO s izborom u 16,5% slučajeva, dok za 14,9% ispitanika se protivi jer je NATO „savez koji brine samo o interesu SAD-a“. Za 7,4% ispitanika je razlog protivljenja to što naša vojska mora slušati tuđe generale/zapovijedi, dok 5,6% ispitanika ističe razlog protivljenja „zbog opasnosti da naši vojnici ginu u tuđim ratovima“. Osnivanje vojnih baza u Hrvatskoj, odnosno na Jadranu je razlog protiv članstva u NATO za 7,2% ispitanika. Za 1,4% ispitanika razlog protivljenja je u tome što „ucjenjuju nas a Hrvatska samo ispunjava njihove zahtjeve“. Dio ispitanika (1,2%) se protivi članstvu jer smatra da je za Hrvatsku

bolje da ostane neutralna zemlja (kao Švicarska). Ostali su razlozi s manjim udjelima, uz važnu napomenu da je relativno visoki udio (4,3%) istaknulo da se protive članstvu bez nekog posebnog razloga.

Sljedeća tema vezana uz aktualnu temu članstva u NATO jest i način utvrđivanja odluke o članstvu: referendum ili odluka Hrvatskog sabora. Za 71,6% ispitanika referendum je bolji instrument, dok je 24,7% ispitanika dovoljna i odluka Hrvatskog sabora, uz 3,7% ispitanika koji nemaju izgrađen stav o ovoj temi. Ovdje je zanimljiv i odnos prema načinu donošenja odluke obzirom na preferenciju članstva u NATO. Tako je među zagovornicima članstva u NATO za odluku koja će biti potvrđena na referendumu njih 59,3%, za saborsku odluku 38%, a 2,7% nema odgovor na ovo pitanje. Istovremeno je među protivnicima članstva u NATO za referendumsko odlučivanje 89,9% ispitanika, 7,9% je za donošenje odluke u Saboru, dok ih je 2,2% bez odgovora. Kad se promatra odnos biračkog tijela pojedinih stranaka prema načinu utvrđivanja odluke o članstvu (referendum ili Hrvatski sabor), najveći udio zagovornika referenduma je među biračima HSP-a (92% za referendum, 8% za saborsku odluku), HDSSB-a (91,7% za referendum, 7,3% za saborsku odluku), HNS-a (80,0% za referendum, 20,0% za saborsku odluku), SDP-a (78,7% za referendum, 19,0% za saborsku odluku, 2,3% ne zna), HSS-a (78,7% za referendum, 21,3% za saborsku odluku). Najveći udio zagovornika saborske odluke o članstvu u NATO je među biračima HDZ-a (38,4% za saborsku odluku, a 56,7% za referendum) i HSLŠ-a (27,8% za saborsku odluku, 72,2% za referendum).